

แนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพ โรงพยาบาลมะขาม

นิยาม

ผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพ หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน รวมไปถึงผู้ให้บริการทางสุขภาพและบุคลากรอื่นที่ทำงานในระบบสุขภาพทั้งเชิงรับและเชิงรุก ตลอดจนผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับข้อมูลสารสนเทศสุขภาพ หรือการสื่อสารสุขภาพ และนิสิต รวมถึงนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพด้วย

สื่อสังคมออนไลน์ หรือ Social Media หรือ Social Network ได้แก่

1. กระดานข่าว (web board หรือ online forums)
2. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (social networking services) เช่น เฟซบุ๊ก กูเกิลพลัส Myspace LINE, WhatsApp Skype เป็นต้น
3. สื่อสำหรับการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเนื้อหาที่เป็นภาพนิ่ง เสียง วิดีทัศน์ หรือ แฟ้มข้อมูล หรือให้บริการเนื้อหาที่เก็บข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เช่น Flickr, Podcast, YouTube, Instagram, Dropbox, Google Drive
4. บล็อก (blogs) เช่น WordPress, Blogger และไมโครบล็อก (microblogs)
5. เว็บไซต์สำหรับการสร้างและแก้ไขเนื้อหาพร้อมกัน (wikis) เช่น Wikipedia
6. เกมออนไลน์หรือโลกเสมือนที่มีผู้ใช้งานหลายคน (multi-user virtual environments)
7. สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อออนไลน์อื่นในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันที่เปิดให้ใช้งานเพื่อเป็นช่องทางสื่อสารระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่มบุคคล หรือกับสาธารณะ

(นายรัฐวุฒิ ศรีสิงห์เดช)

นายแพทย์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมะขาม

แนวทางในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพ

1. เคารพกฎหมาย ทั้งประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ กฎหมายของวิชาชีพ
2. เคารพในจริยธรรมแห่งวิชาชีพ คือ หลักการป้องกันอันตรายต่อผู้อื่นเท่าที่ฐานะที่จะช่วยอย่างปลอดภัยตามกฎหมาย และใช้หลักการมุ่งประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นสำคัญ
3. เคารพในกฎระเบียบและนโยบายขององค์กร
4. เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการหลีกเลี่ยงการทำให้ผู้อื่นเสียหาย
5. หากพบเห็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ควรรายงาน
6. คิดไตร่ตรองเนื้อหาและผลที่อาจตามมา ก่อนทำการเผยแพร่
7. รักษาความเป็นวิชาชีพตลอดเวลา มีพฤติกรรมออนไลน์อย่างเหมาะสม หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพหรือไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ เผยแพร่ภาพที่อาจแสดงถึงการขาดความเป็นมืออาชีพหรือขาดความเป็นวิชาชีพ
8. หลีกเลี่ยงการแสดงตัวหรือทำให้เข้าใจได้ว่าเหยียดหยามหรือดูหมิ่นคนบางกลุ่ม
9. พึงระมัดระวัง ในการแสดงความคิดเห็นในลักษณะบ่นระบายอารมณ์หรือการนินทา
10. พึงระมัดระวังการแสดงความคิดเห็นที่เป็นข้อถกเถียงหรือสุมเสียดอย่างมาในสังคม เช่น ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การเมืองการปกครอง
11. ใช้ความระมัดระวังในการเผยแพร่ภาพหรือเนื้อหาในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพ ในลักษณะที่อาจถูกมองว่าไม่เหมาะสมหรือไม่มีความเป็นวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากปรากฏตัวผู้ป่วย หรือข้อมูลของผู้ป่วยไม่ว่าจะสามารถระบุตัวตนของผู้ป่วยได้หรือไม่ก็ตาม
12. ตั้งค่าความเป็นส่วนตัวอย่างเหมาะสมและแยกเรื่องส่วนตัวกับวิชาชีพ และอาจพิจารณาแยกบัญชีผู้ใช้งานหรือเนื้อหาที่เป็นเรื่องส่วนตัว กับเรื่องทางวิชาชีพออกจากกัน
13. ตรวจสอบเนื้อหาออนไลน์ของตนอยู่เสมอเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีความถูกต้อง และไม่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมหรืออาจสร้างผลเสียให้กับตนในภายหลังหลงเหลืออยู่
14. กำหนดขอบเขตความเป็นวิชาชีพกับผู้ป่วยและรักษาระยะห่างกับผู้ป่วยให้เหมาะสม
15. กำหนดขอบเขตความเป็นวิชาชีพกับผู้อื่นและรักษาระยะห่างกับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน อาจารย์ นิสิตนักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรม และบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ป่วยให้เหมาะสม
16. รักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศและการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย โดยระมัดระวังไม่ให้งานใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือละเมิดความเป็นส่วนตัวของข้อมูลผู้ป่วย และไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลผู้ป่วยจากการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์
17. หากประสงค์จะเผยแพร่เนื้อหาที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับผู้ป่วยในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อประโยชน์ต่างๆ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพด้วยกัน การแลกเปลี่ยนความเห็นทาง

วิชาการ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ป่วย ผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพต้องลบ (de-identify) ข้อมูลระบุตัวตนของผู้ป่วยทั้งหมด รายละเอียดอื่นที่อาจทำให้ระบุตัวตนของผู้ป่วยได้ รวมไปถึงการระบุรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้อื่นสามารถคาดเดา หรือระบุตัวตนของผู้ป่วยในภายหลังได้

18. ไม่โฆษณา ใช้จ้าง หรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณาการประกอบวิชาชีพ ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งของตนและของผู้อื่น ที่ขัดกับข้อบังคับของสภาวิชาชีพ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และต้องไม่โฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพในลักษณะที่เป็นความผิดตามกฎหมาย ทั้งเครื่องมือแพทย์ เครื่องสำอาง ยา และอาหาร

19. ระบุวิชาชีพและความรู้ความชำนาญของตน โดยในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ หรือบริการสุขภาพผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพพึงระบุวิชาชีพและความรู้ความชำนาญของตนที่เกี่ยวข้องตามความเป็นจริง เพื่อให้ผู้รับข้อมูลสามารถประเมินความเหมาะสมของข้อมูลดังกล่าวได้อย่างเต็มที่

20. ระมัดระวังไม่ให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่า ตนกำลังให้ข้อมูลหรือทำหน้าที่ในฐานะผู้แทนขององค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยไม่ถูกต้อง

21. ควรตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม หรือความน่าเชื่อถือของเนื้อหาที่เกี่ยวกับสุขภาพ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ หรือบริการสุขภาพก่อนจะเผยแพร่ต่อไป พึงให้ข้อมูลตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานวิชาชีพ

22. หากผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพ ได้เผยแพร่เนื้อหาที่อาจเป็นอันตราย ไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้อง กับความรู้ทางวิชาการ หรือมาตรฐานของวิชาชีพไปแล้ว และทราบภายหลังว่าไม่ถูกต้อง ควรตรวจสอบและแก้ไขการเผยแพร่เนื้อหาดังกล่าวหากทำได้ รวมไปถึงตลอดจนระงับ ยับยั้งไม่ให้มีการเผยแพร่เนื้อหาเดิมหากสามารถทำได้

23. ให้คำปรึกษาออนไลน์อย่างระมัดระวัง โดยพึงพิจารณาผลดีและผลเสียของการให้คำปรึกษาออนไลน์อย่างรอบคอบ คำนึงถึงข้อจำกัด หลีกเลี่ยงการให้คำปรึกษาในลักษณะแสดงถึงความมั่นใจ ความชัดเจนแน่นอน ส่วนกรณีไม่ประสงค์จะให้คำปรึกษาออนไลน์ ให้ตอบปฏิเสธอย่างสุภาพ